

Grundlag for Pædagogisk Tilsyn
Daginstitutioner Haderslev
Kommune

01.05.2022

Indhold

Indledning.....	3
Lovmæssige rammer og formål med pædagogisk tilsyn i dagtilbud	3
Formål med tilsynet er at sikre	3
Kvalitetsforståelse	3
Strukturel kvalitet.....	3
Proceskvalitet.....	3
Resultatkvalitet	3
Kvalitetsvurdering.....	4
Utilstrækkelig kvalitet.....	4
Tilstrækkelig kvalitet.....	4
God kvalitet.....	4
Høj kvalitet.....	4
Temaer for pædagogisk observation og læringsfeedback.....	5
Læringsfeedback	5
Faser i pædagogisk tilsyn institutioner	5
Tilsynsrapporten.....	6
Den løbende kvalitets opfølgning.....	6
Det uanmeldte tilsyn	6
Skærpet tilsyn	6
Handling ved utilstrækkelig pædagogisk kvalitet.	7
Kommunalbestyrelsen.....	7
Øvrige tilsyn på dagtilbudsområdet	7

Indledning

Seneste ændring af dagtilbudsloven indeholder krav om et styrket pædagogisk tilsyn i landets kommunale, selvejende og private dagtilbud. Grundlaget for pædagogisk tilsyn beskriver hvordan det pædagogiske tilsyn gennemføres i Haderslev Kommune og skal offentliggøres på kommunens hjemmeside.

Grundlaget skal sikre tydelighed om hvilke elementer og observationer som indgår i tilsynet og den samlede vurdering af den pædagogiske kvalitet. Herunder beskrivelser af anmeldte og uanmeldte tilsynsbesøg, sikring af uvildighed, samt anvendelse af data i tilsynet. Grundlaget indeholder også beskrivelser af handling ved iværksættelse af skærpet tilsyn og krav om udarbejdelse af handleplan.

Udviklingsperspektivet er centralt i tilsynet, og der vil blive lagt vægt på at vejlede dagtilbud i forhold til videre udvikling af den pædagogiske praksis til gavn for det enkelte barn/børnegrupper.

Lovmæssige rammer og formål med pædagogisk tilsyn i dagtilbud

Efter dagtilbudslovens § 5 og § 78 stk. 2 er kommunalbestyrelsen forpligtet til at føre tilsyn med dagtilbuddene. Tilsynsforpligtelsen gælder alle former for dagtilbud i kommunen – kommunale, selvejende og private dagtilbud, samt dagplejen og private pasningsordninger. Kommunalbestyrelsen skal fastsætte og offentliggøre rammerne for tilsynet.

Tilsynsopgave udføres af de pædagogiske konsulenter i Pædagogik og Læring.

Formål med tilsynet er at sikre

- ❖ At kommunens dagtilbud praktiseres i overensstemmelse med lovgivningen, og at den ydelse som dagtilbuddet leverer til forældre og børn er i overensstemmelse med det serviceniveau, som kommunalbestyrelsen har besluttet er gældende.
- ❖ At kommunens dagtilbud understøtter børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.
- ❖ At personalet har de nødvendige kvalifikationer til at kunne opfylde lovgivningen og de kommunale målsætninger og krav.

Kvalitetsforståelse.

Den kommunale praksis for pædagogisk tilsyn i Haderslev Kommune er forankret i en kvalitetsforståelse, som tager afsæt i tre elementer af kvalitet; strukturel kvalitet, proceskvalitet og resultat kvalitet. Der er tale om en analytisk sondring mellem de tre elementer af kvalitet, da strukturel kvalitet, proceskvalitet og resultat kvalitet hænger sammen, og gensidig påvirker hinanden. Kvalitetsforståelsen bygger på en evidensbaseret forskning fra EVA¹ Forskning beskriver med forskelligt ordvalg barn-voksen-interaktion som "den mest betydningsfulde enkeltfaktor i daginstitutionen" Derfor vil proceskvaliteten have en særlig vægt i tilsynet.

Strukturel kvalitet	Proceskvalitet	Resultatkvalitet
Handler om de rammer og forhold, som den pædagogiske praksis arbejder inden for, og	Handler om det pædagogiske arbejde med børnenes omsorg, udvikling, trivsel og læring.	Handler om, hvad børnene får ud af at gå i dagtilbud, både her og nu og på længere sigt. Det

¹ Kvalitet i dagtilbud Pointer fra forskning Danmarks Evalueringsinstitut 2017 (EVA)

<p>som er påvirket af dagtilbuddets økonomi, organisering og ledelse m.m. Det handler fx om normering, gruppestørrelser, plads og indretning af udendørs- og indendørsarealer samt tilgængelighed og variation i legematerialer.</p> <p>Indikatorer fra pædagogiske observation:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Indretning af leg-læringsmiljøerne ude og inde. ➤ Kodning af læringsmiljøerne – børneperspektiv i indretning. ➤ Organisering af læringstilbud i daglig pædagogisk praksis – gruppestørrelse – børns mulighed for medbestemmelse. ➤ Formidling af læringstilbud til børnene. 	<p>Proceskvalitet iagttages bl.a. i relationer mellem børn og voksne og i det pædagogiske personales arbejde med legende og lærerige interaktioner, fx sproglig stimulering og med børnenes generelle trivsel og udvikling.</p> <p>Indikatorer fra pædagogiske observation:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Relationsarbejde - god øjenkontakt, anerkendende tilgang, udvidende dialoger med børnene. ➤ Privilegerede deltagelsespositioner for alle børn. ➤ Børne initiativer følges i pæd. praksis ➤ Arbejdet med at skabe stærke børnefællesskaber. ➤ Pæd personales deltagelse i børneinitierede leg - aktivitet. 	<p>gælder børns trivsel, læring, udvikling og dannelse – sprogligt, kognitivt, socialt og motorisk.</p> <p>Indikatorer: Data fra Hjernen og Hjertet</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Topi, ➤ Sprogarbejde ➤ PLV <p>Data fra institutionen</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Skoleudsættelser ➤ Pædagogisk personales uddannelsesniveau og efteruddannelse ➤ Sygefravær ➤ Normering.
---	---	---

Kvalitetsvurdering.

På baggrund af den pædagogiske observation og rammerne herfor, samt de forskellige typer af datakilder, der indgår i det pædagogiske tilsyn, vurderer konsulenten kvaliteten af institutionens pædagogiske arbejde. Med i vurderingen indgår også viden om institutionens opfølgingsarbejde på anbefalinger fra sidste pædagogiske tilsyn, samt evt. forældrehenvendelser, i Haderslev vægtes proceskvaliteten. Forskning peger på, at barn- vokseninteraktionen er det allervigtigste enkelte parameter for høj kvalitet i dagtilbud og hermed særlig vigtig for at give børnene de bedste udviklingsforudsætninger² Kvalitetsvurderingen tager afsæt i ECERS³ Denne kvalitetsstandard er et tilvalg, som Haderslev Kommune har taget for at sikre gennemskuelighed i forhold til forældre og medarbejdere i dagtilbud. Kvaliteten vurderes i følgende kategorier

Utilstrækkelig kvalitet	Tilstrækkelig kvalitet	God kvalitet	Høj kvalitet
Der er observeret manglende opmærksomhed fra pædagogisk personale samt for få eller negative interaktioner mellem børnene og det pædagogiske personale.	Der er observeret interaktioner, som giver børnene et minimalt, men dog tilstrækkeligt niveau af omsorg og opmærksomhed. Det kan være, at pædagogisk personale jævnligt eller i nogen grad taler og	Der er observeret pædagogisk personale som i høj grad interagerer med børnene og involverer sig i deres lege og aktiviteter på en nysgerrig og berigende måde.	Der er observeret pædagogiske personale som er fokuserede på børnenes tryghed og omsorg, og de stimuleres til læring og udvikling gennem rigelig interaktion og samtale.

² Kvalitet i dagtilbud Pointer fra forskning Danmarks Evalueringsinstitut 2017 (EVA)

³ Læringsmiljøkvalitet – National undersøgelse Danmarks Evalueringsinstitut 2020 (EVA)

Der eksisterer mangler i det observerede læringsmiljø. Det kan fx være mangel på legematerialer eller manglende brug af de tilstedeværende materialer.	interagerer med børnene. Der er et tilstrækkeligt antal tilgængelige legematerialer til stede på stuen.	Der er flere tilgængelige legematerialer samt en fysisk indretning, der understøtter læringsaktiviteter	Stort set alle kvalitetskriterier opfyldt. Læringsmiljøet er således rigt på tydelige lege- og læringsområder, som i særlig grad stimulerer børnenes leg og læring og skaber trygge rammer for børnene.
--	--	---	---

Temaer for pædagogisk observation og læringsfeedback

- ❖ Samspil og relationer,
- ❖ Leg – læringsmiljø,
- ❖ Organisering og overgange i hverdagen
- ❖ Inklusion og fællesskaber for børn i udsatte positioner.

I de pædagogiske observationer og læringsfeedbacken vil der være et særligt fokus på legen, børnenes muligheder for medbestemmelse og arbejdet med at skabe stærke børnefællesskaber. Disse særlige fokusområder er valgt på baggrund af data fra børneinterview gennemført i 2021 og 2022 og data fra tilsyn i 2021.

Observationerne foretages i pædagogisk praksis af pædagogisk konsulent. Det anbefales, at daglig pædagogisk leder så vidt muligt er deltagende i observationen. For at styrke transparens og uvildighed i observationen er der udarbejdet et observationsskema og en beskrivelse af rammen, I dagtilbud er varigheden af den pædagogiske observation ca. 3 timer, Til forberedelse og gennemførelse af Læringsfeedback afsættes ca. 1.time.

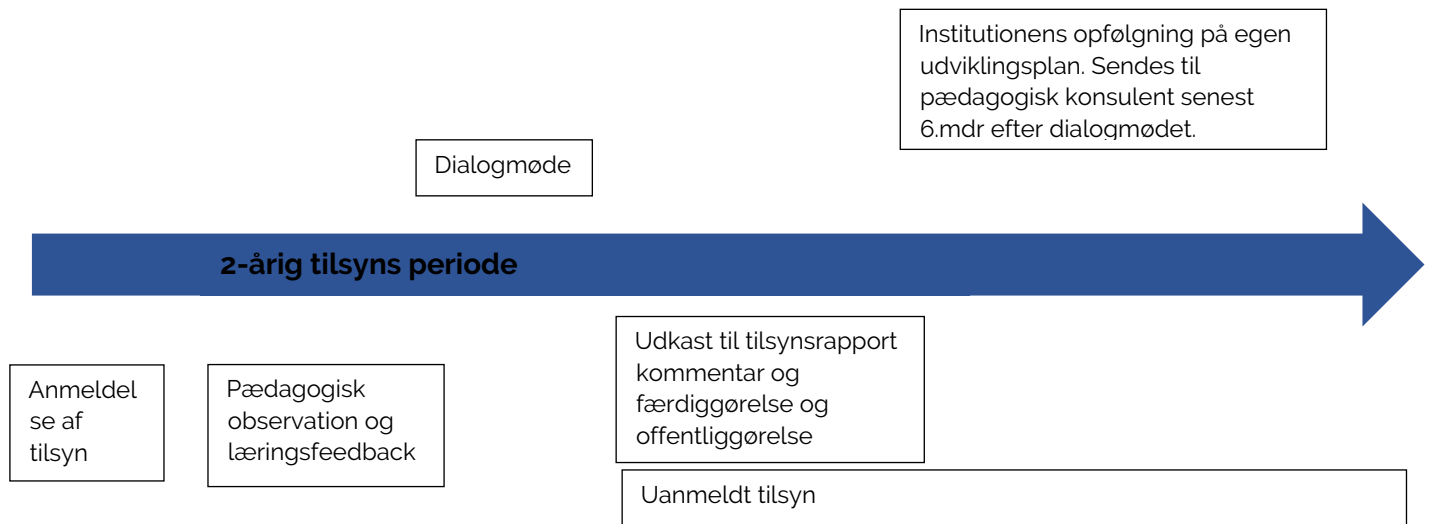
Læringsfeedback

Læringsfeedback tilbyder et fagligt perspektiv "ude fra" og formålet er at løfte kvaliteten i læringsmiljøer. Det handler samtidig om at styrke reflektiv praksis og det pædagogiske personales kompetencer, så dagtilbuddet styrker børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Det kræver åbenhed fra ledelse og medarbejder at modtage pædagogisk tilsyn og læringsfeedback, og det kræver ydmyghed af observatøren, at forstå de usynlige lokale, kulturelle og individuelle kontekster. I læringsfeedbacken vil kvaliteten af den pædagogiske praksis blive drøftet ud fra kategorierne: Utilstrækkelige kvalitet - Tilstrækkelige kvalitet -God kvalitet - Høj kvalitet inden for observationstemaerne og rammen for den pædagogiske observation. Kvaliteten af dialogen er afgørende for udviklingspotentialer.

Faser i pædagogisk tilsyn institutioner

Anmeldelse af tilsyn. Dataindsendelse. -> Pædagogisk observation, læringsfeedback -> dialogmøde-> Udkast tilsynsrapport -> kommentar til tilsynsrapport -> rapport færdiggørelse og offentliggøres -> opfølgning på egen handleplan foretages af ledelsen i egen institution og sendes til pædagogisk konsulent efter 6 mdr. -> uanmeldt tilsyn i løbet af den 2-årige periode, -> opfølgning med konsulent.

Tilsynsrapporten

Tilsynsrapport fungerer som dokumentation til opfølgning ved de forskellige tilsyn, dog ikke ved den løbende kvalitets sikring, som dokumenteres ved referater eller lignende. Rapporterne journaliseres i det kommunale journaliseringssystem.

Efter dialogmødet udarbejder den pædagogiske konsulent en tilsynsrapport, som institutionen modtager. Institutionen kan skrive en kommentar. Kommentaren skal indeholde et forældre-medarbejder-ledelsesperspektiv og hvilke refleksioner og indsatser, tilsynet har givet anledning til. Kommentaren skrives af lederen efter dialog med forældrerådet- forældrebestyrelsen, hvor institutionen er repræsenteret med både et forældre-, et medarbejder- og et ledelsesperspektiv.

Formålet med kommenteringen er at give institutionen mulighed for at rette faktuelle fejl, at give indblik i, hvordan institutionen vil arbejde med tilsynsrapportens vurderinger og anbefalinger. Konsulenten skal ikke på baggrund af institutionens kommentarer foretage ændringer i rapporten, medmindre der er tale om faktuelle fejl. Lederen har ansvaret for, at rapporten sendes til forældrerådet-bestyrelsen og offentliggørelse på institutionens hjemmeside

Der udarbejdes en tilsynsrapport til institutionen, for fællesinstitutioner udarbejdes en tilsynsrapport for hver enhed.

Den løbende kvalitets opfølgning

Den løbende kvalitetsopfølgning sker gennem dialog mellem institutionens ledelse og pædagogisk konsulent om egen udviklingsplan, som fremsendes efter 6.mdr, samt tilbagemelding på det uanmeldte tilsyn til institutionen. I henhold til dokumentationskrav i den nye lovgivning vil referater af ovenstående arkiveres og indgå som en del af forberedelsen ved næste tilsynsrunde.

Det uanmeldte tilsyn

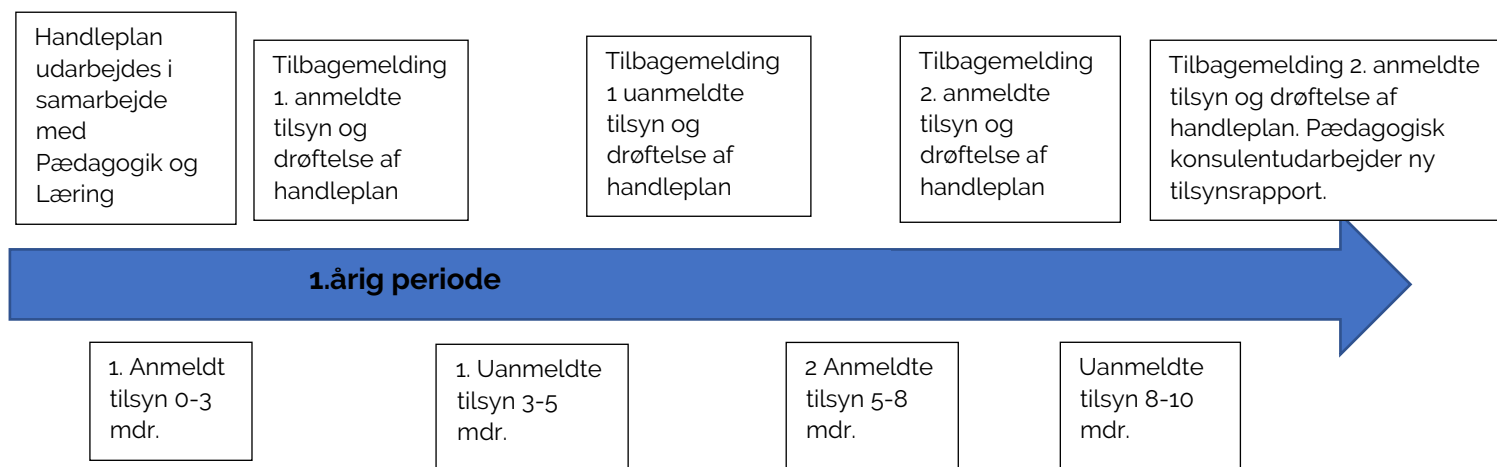
Det uanmeldte tilsyn er i den nye lovgivning indskrevet som et krav. Det foretages som en del af opfølgningen på institutionens egen udviklingsplan eller handleplan efter dialogmødet. Uanmeldte tilsyn kan også foretages på baggrund af henvendelse fra forældre, medarbejdere, eller øvrige samarbejdspartnere, og har til hensigt at undersøge særlige forhold, som henvendelsen har drejet sig om.

Skærpet tilsyn

Hvis institutionen på baggrund af de pædagogiske observationer vurderes til at have utilstrækkelig kvalitet, vil der gennemføres skærpet tilsyn. Dagtilbuddet pålægges at udarbejde en handleplan for at rette op på forholdene. Handleplanen vil herefter blive fulgt op ved et intensiveret tilsyn, øgede dialoger med institutionsleder, Børn og Unge chef og pædagogisk konsulent, indtil forholdene og kvaliteten i dagtilbuddet vurderes i forhold til kvalitetsstandart tilstrækkelig.

Bliver forholdene ikke rettet op inden for en aftalt tidsramme, vil kommunen gribe ind. Er der tale om selvejende eller private tilbud, kan kommunen opsige eller ophæve driftsaftalen eller trække godkendelsen tilbage.

Handling ved utilstrækkelig pædagogisk kvalitet.

Kommunalbestyrelsen

Kommunalbestyrelsen får årligt en tilbagemelding på gennemførte tilsyn. Her fremlægges overordnede tendenser og kvalitetsvurdering.

Øvrige tilsyn på dagtilbudsområdet

Forskellige myndigheder har fastsat regler og retningslinjer for børns sundhed, sikkerhed og trivsel, mens de opholder sig i dagtilbud. Det følgende afsnit indeholder et overblik over forskellige øvrige typer tilsyn, som kan have betydning for den samlede tilrettelæggelse af arbejdet i dagtilbud.

Brandtilsyn

Sønderjyllands brand og redning har ansvaret for at gennemføre brandtilsyn, som udføres af en certificeret brandinspektør, der kan søges råd og vejledning i forhold til akut opståede problematikker. Brandinspektøren udarbejder en rapport på baggrund af tilsynet, som sendes til dagtilbuddet. Dagtilbuddet skal herefter udbedre evt. mangler. Dagtilbuddet kan gå i dialog med Anlæg og Ejendomme ved behov.

Økonomisk tilsyn

Der føres økonomisk tilsyn med de kommunale dagtilbud via månedlige regnskabsvurderinger indrapporteret af dagtilbudsleder. Det sker ved løbende opfølgninger med konsulent fra økonomiafdelingen, hvor konsulent fra Økonomi og løn sammen med lederen af det enkelte dagtilbud gennemgår hele økonomien samt det forventede forbrug resten af året. Kommunen fører ikke økonomisk tilsyn med private institutioner.

Bygningstilsyn

Anlæg og Ejendomme står for kontrol af en generelle bygningsmæssige stand, hvad angår klimaskærm, tekniske installationer, indvendige overflader samt fast inventar, registreres og de sikkerheds- og indeklimamæssige forhold vurderes.

Arbejds miljøvurdering som gennemføres via de fælles arbejds miljøvurderinger.

Legepladstilsyn – udføres af certificeret legepladsinspektør

Legepladsens sikkerheds- og vedligeholdelsesmæssige stand samt forslag til forbedringer registreres. Der gennemføres legepladstilsyn en gang om året på alle kommunale legepladser i tilknytning til institutioner.

Sundheds- og hygiejnetilsyn

Sundhedsplejen udfører tilsyn baseret på Sundhedsstyrelsens anbefalinger om hygiejne og sundhed i daginstitutioner. Sundhedsplejen tilbyder én gang årligt hygiejnetilsyn i alle dagtilbud. Der gennemføres en hygiejneaudit, der efterfølgende drøftes med den pædagogiske leder/institutionsleder.